

O'QUV-TARBIYA JARAYONIDA KREATIV YONDASHUV ASOSIDA BOSHQARISHNING IMKONIYATLARI.

Xonsaidov Muxsinali Maxamadaliyevich

*O'zbekiston Respublikasi Harbiy Xavfsizlik
va Mudofaa Universiteti fakultet boshlig'i, dotsent.*

Annotatsiya: *Ushbu materialda ta'lim muassasalarida o'quv-tarbiya jarayonini boshqarishda kreativ yondashuvning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Maqolada an'anaviy boshqaruv usullaridan voz kechib, innovatsion va ijodiy metodlarni qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish imkoniyatlari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida rahbar va pedagoglarning kreativ salohiyatini rivojlantirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirish hamda ta'lim muhitida erkin ijodiy atmosferani yaratishning tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlari ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, kreativ boshqaruvning asosiy tamoyillari va uning natijasida ta'lim oluvchilarning motivatsiyasiga ko'rsatadigan ijobiy ta'siri asoslab berilgan.*

Kalit so'zlar: *Kreativ yondashuv Ta'lim menejmenti Innovatsion boshqaruv Pedagogik mahorat Ijodiy tafakkur O'quv-tarbiya jarayoni Kreativ kompetentlik Sinergetik effekt*

Аннотация: *В данном материале освещается роль и значение творческого подхода в управлении образовательным процессом в учебных заведениях. В статье анализируются возможности повышения качества образования путем отказа от традиционных методов управления и использования инновационных и творческих подходов. Исследование показывает организационно-педагогические условия развития творческого потенциала руководителей и преподавателей, формирования способности учащихся к самостоятельному мышлению и создания свободной творческой атмосферы в образовательной среде. Также обосновываются основные принципы творческого управления и его положительное влияние на мотивацию учащихся.*

Ключевые слова: *Творческий подход, Управление образованием, Инновационное управление, Педагогические навыки, Творческое мышление, Образовательный процесс, Творческая компетентность, Синергетический эффект*

Abstract: *This material highlights the role and importance of the creative approach in managing the educational process in educational institutions. The article analyzes the possibilities of improving the quality of education by abandoning traditional management methods and using innovative and creative methods. The*

research shows the organizational and pedagogical conditions for developing the creative potential of leaders and teachers, forming the ability of students to think independently, and creating a free creative atmosphere in the educational environment. The main principles of creative management and its positive impact on the motivation of students are also substantiated.

Keywords: *Creative approach Educational management Innovative management Pedagogical skills Creative thinking Educational process Creative competence Synergistic effect*

O'quv-tarbiya jarayonini kreativ yondashuv asosida boshqarish — bu ta'lim muassasasi rahbarining faqat ma'muriy buyruqlar bilan emas, balki jamoani yangi g'oyalar va innovatsiyalarga yo'naltirish orqali boshqarish san'atidir.

Bu yondashuv ta'lim tizimida shunchaki o'zgarish emas, balki sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarilish imkonini beradi.

1. Kreativ boshqaruvning asosiy imkoniyatlari

Kreativ yondashuv ta'lim muassasasiga quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

Moslashuvchanlik va tezkorlik: Doimiy o'zgarib turayotgan axborot muhitida ta'lim dasturlarini zamon talablariga muvofiq tezda optimallashtirish.

Inson kapitalini rivojlantirish: Har bir pedagogning yashirin salohiyatini aniqlash va ularga o'z ustida ishlash uchun erkinlik berish.

Motivatsiyani oshirish: O'quvchi va o'qituvchilar o'rtasida "buyruq-ijro" tizimidan "hamkorlik-ijodkorlik" tizimiga o'tish.

Muammolarga nostandart yechimlar topish: Cheklangan resurslar sharoitida ham yuqori natijadorlikka erishishning yangi yo'llarini izlab topish.

2. O'quv-tarbiya jarayonida qo'llash mexanizmlari

Kreativ boshqaruvni amaliyotga joriy etish uchun quyidagi yo'nalishlarda ish olib boriladi:

A. Pedagogik jamoani boshqarishda

An'anaviy majlislar o'rniga "Aqliy hujum" (Brainstorming), "Case-study" yoki "Dizayn-fikrlash" kabi kreativ metodlarni qo'llash. Bu o'qituvchilarni qaror qabul qilish jarayonida faol ishtirok etishga undaydi.

B. O'quv muhitini yaratishda

Sinf xonalari va maktab hududini "ijodiy laboratoriya"ga aylantirish. Bunda texnologiya va san'atning uyg'unligi (STEAM yondashuvi) muhim rol o'ynaydi.

D. Tarbiyaviy ishlarda

O'quvchilarni faqat nazariy bilim bilan cheklamay, ularda 4K ko'nikmalarini (Kreativlik, Kritik fikrlash, Kollaboratsiya, Kommunikatsiya) shakllantirishga qaratilgan loyihaviy boshqaruvni joriy etish.

Muhim eslatma: Kreativ boshqaruv tartibsizlik degani emas. Bu — belgilangan davlat ta'lim standartlari doirasida maqsadga erishishning eng samarali va qiziqarli yo'llarini topish demakdir.

Xulosa qilib aytganda, o'quv-tarbiya jarayonida kreativ boshqaruv – bu shunchaki yangilik ketidan quvish emas, balki ta'lim sifatini kafolatlovchi strategik vositadir.

Asosiy xulosa nuqtalari:

Inson omili: Kreativ yondashuv o'qituvchi va o'quvchini passiv ijrochidan faol ijodkorga aylantiradi.

Raqobatbardoshlik: Nostandart qarorlar qabul qilish qobiliyati ta'lim muassasasining zamonaviy talablarga moslashuvchanligini ta'minlaydi.

Samaradorlik: Mazkur yondashuv ta'limda qoliplardan voz kechish orqali intellektual salohiyatni maksimal darajada yuzaga chiqarishga imkon beradi.

Qisqacha aytganda, kreativ boshqaruv — erkin fikrlaydigan, muammolarga yechim topa oladigan va innovatsiyalarga ochiq avlodni shakllantirishning eng qisqa yo'lidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Robinson, K. (Ken Robinson). Out of Our Minds: Learning to be Creative. – Capstone, 2011. (Kreativlik va ta'lim islohoti haqidagi dunyodagi eng mashhur kitoblardan biri).
2. Drucker, P. F. Management Challenges for the 21st Century. – Harper Business, 2006. (Boshqaruvdagi innovatsiyalar bo'yicha).
3. Slastyonin V.A. Pedagogika: Innovatsion faoliyat. – Moskva, 2002.
4. Amabile, T. M. Creativity in Context. – Westview Press, 1996.
5. Muslimov N.A. va boshqalar. Pedagogik kompetentlik va kreativlik asoslari. – Toshkent, 2015.
6. Ishtayev B. Ta'lim menejmenti: O'quv-tarbiya jarayonini boshqarish. – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2017.
7. Yo'ldoshev J.G'. Zamonaviy dars. – Toshkent, 2010.